

Antologie zvuku a folkloru 20. století

Mgr. Jan Pohunek
Národní muzeum
Etnografické oddělení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Etnografie v Národním muzeu

- Správa sbírkových fondů z 18., 19. a 20. století s etnografickou (národopisnou) tematikou
- Čechy, východní Evropa, Balkán
- Letohrádek Kinských – Musaion
- Vědecká, výstavní, kulturní i popularizační činnost

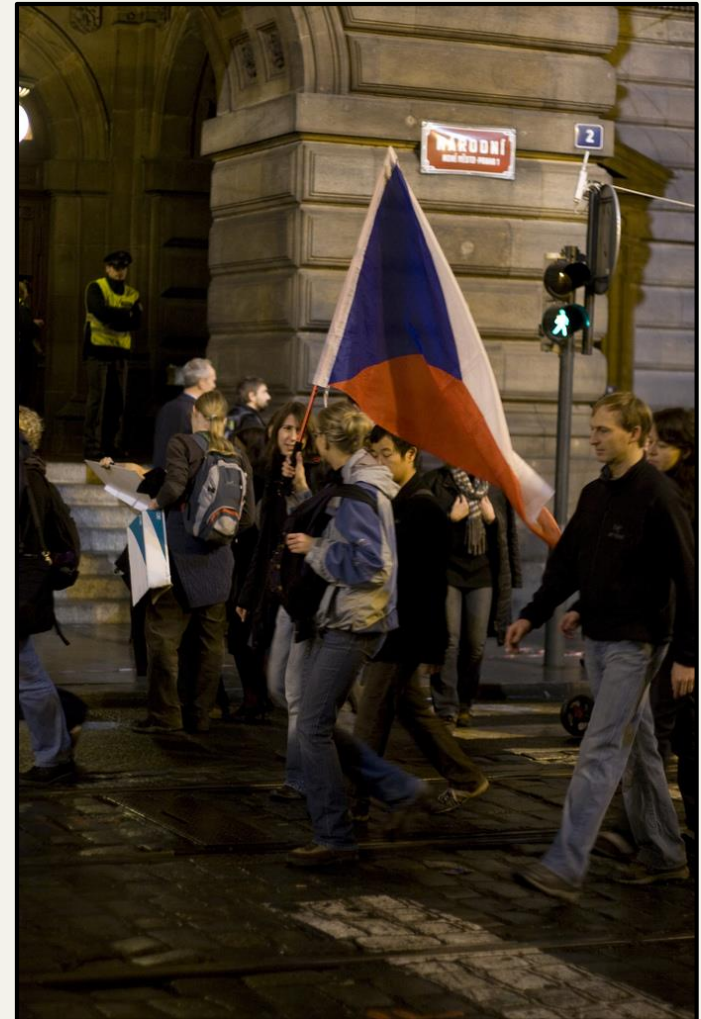
Folklor 20. století

- Lidová kultura současnosti
- Anekdoty, pověsti, říkanky, písně, nápisy na zdech...
- Subkultury – děti, vojáci, alternativní kontrakultury, trampové...
- Obraz dějin 20. století „zdola“, komentáře obyčejných lidí k historickým událostem

Využití ve výuce

- Obraz dějin 20. století „zdola“, komentáře obyčejných lidí k historickým událostem
- Odraz dobové nálady, obav a názorů
- Mediální výchova, rozpoznání fám, stereotypů
- Pestrý ilustrační materiál

Rozsah aktivity

- Webová antologie zvuku
- Webová antologie folkloru (zároveň brožura)
- Metodická příručka vysvětlující žánry folkloru (brožura)
- Metodická příručka ke sběru folkloru (brožura)
- Pracovní listy
- Doplnkové materiály na webu

Webová antologie zvuku

- Zvukové ukázky
- Hlas, populární i vážná hudba
- Podrobné komentáře umožňující hlubší rozbor
- Ukázky specifických fenoménů (role rozhlasu, rušičky, internetová tvorba)

2. dotkni se století! NÁRODNÍ MUZEUM

Atraktivní výuka dějepisu

HLEDEJ PŘIHLÁŠIT

NOVINKY VÝUKA MUZEA ŠKOLÁM EXPOZICE A VÝSTAVY E-LEARNING VIRTUÁLNÍ VÝSTAVY HRA ESBÍRKY 20. STOLETÍ KONTAKTY KE STAŽENÍ

VÝUKA

Předměty vyprávějí
Komiks
Pracovní listy
Výukové listy
Osudy a kariéry
Portál eSBírk
Otevři si dějiny
Muzejní kufřík
Metodické kurzy
Dotkni se 20. století
Víra a společnost
Volný čas ve 20. století
Moderní technologie
Využití filmu ve výuce
Život na hranicích
Kult osobnosti
Ve stopách utrpení
50. léta v Československu
Využití multimédií ve výuce
Dějepis v muzeu

Webová antologie zvuků 20. století

Antologie zvuků obsahuje hudbu, zvuky i mluvené slovo. Poskytuje pro účely výuky originální archivní nahrávky vztahující se ke klíčovým křižovatkám českých a československých moderních dějin, tedy k letům 1918, 1938, 1948, 1968 a 1989. Zvukové záznamy reflektující dobu svého vzniku představují 20. století napříč společenským spektrem - od reprezentativních skladeb vážné hudby až po kritiku státní moci pomocí protestsongů, od oficiálních projevů předních politiků po vyjádření příslušníků subkultur stojících na okraji společnosti. Ukázky je možné používat jednotlivě jako doprovod výuky, lze je také podrobit detailnějšímu rozboru a využít jako podklad k diskuzi se studenty.

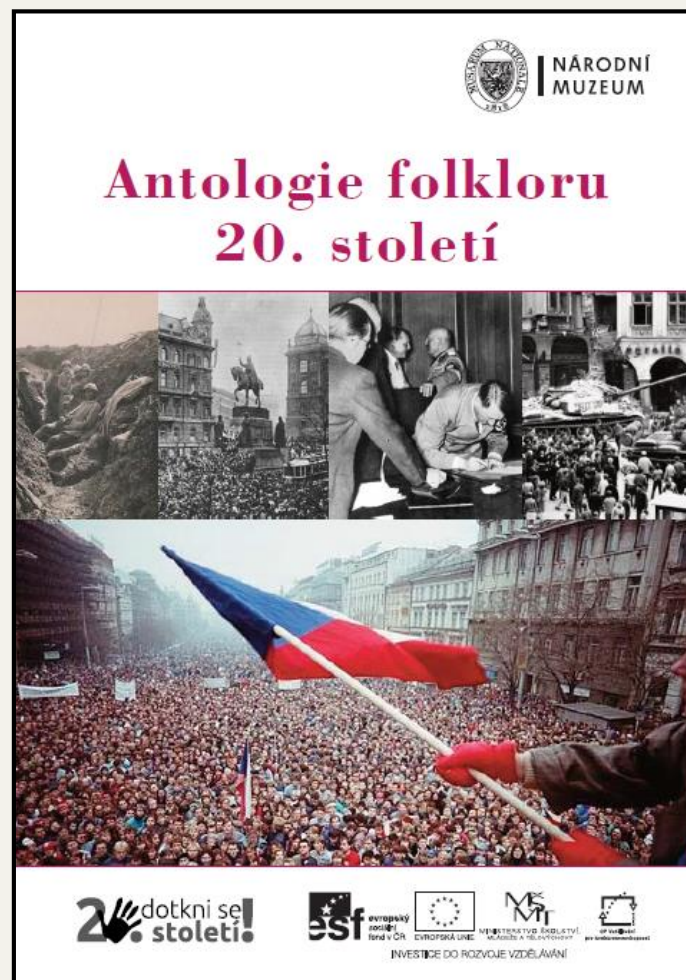
1918

Název:
Interpret: Patrola Šlapeto
Autor: Karel Hašler
Album: Hašlerky (2010)
Období: 1. světová válka

Jedna z populárních skladeb písničkáře Karla Hašlera vznikla v období první světové války a pojednává o pětaticátém plzeňském regimentu. Dnes je z písně znám především refrén, který se hrává na tanečních zábavách v rámci hudebních bloků k polce. Původní píseň navzdory veselému refrénu ovšem končí tragicky. Píseň Karla Hašlera v českých dějinách zůstává, protože z ní lze dnes naučit mnohé o hudební, společenské a politické situaci té doby. Po sto letech vzniku této písně.

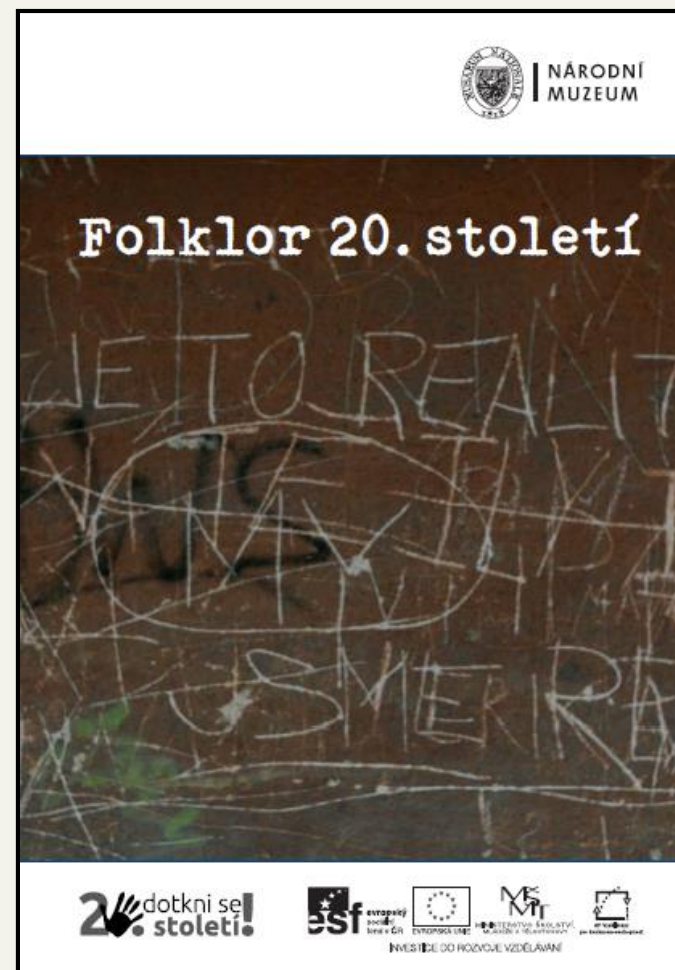
Webová antologie folkloru

- Řazeno chronologicky
- Folklorní texty k jednotlivým významným obdobím
- Zejména anekdoty, pověsti, říkanky
- Brožura (tištěná i na webu), webová stránka

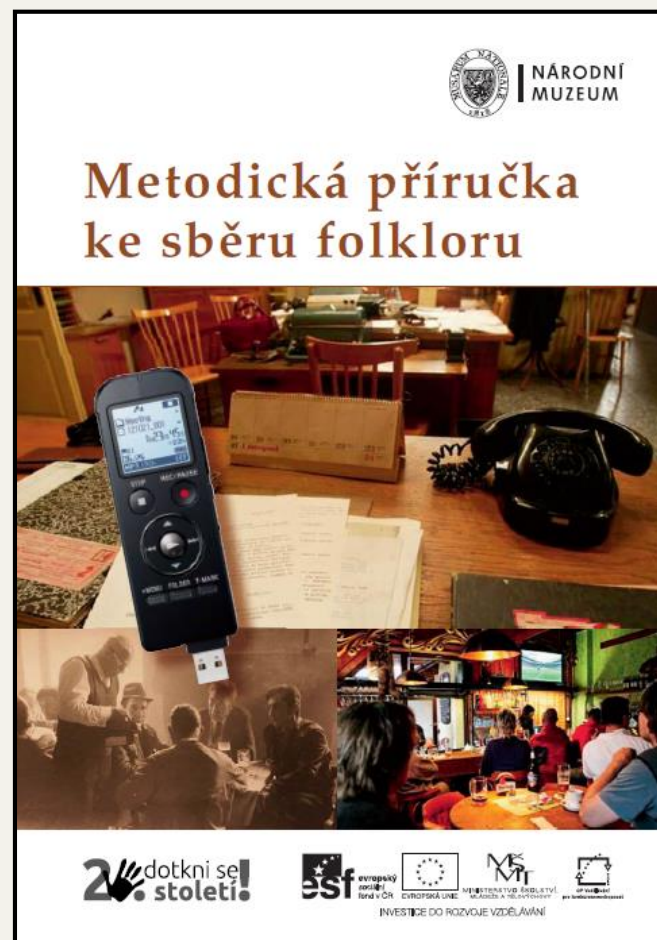
Metodická příručka vysvětlující žánry folkloru

- Další textové ukázky
- Komentář představující žánr a jeho význam
- Zákonitosti moderní
- Brožura (tištěná i pdf na webu)

Metodická příručka ke sběru folkloru

- Pomůcka pro školní projekty
- Základy etnografického výzkumu
- Rady pro práci s respondenty a přípravu publikace
- Brožura (tištěná i pdf na webu)

Pracovní listy

- Pro použití přímo ve výuce
- Politický folklor + metodický list

POLITICKÝ FOLKLOR 20. STOLETÍ
ANEKDOTY, VTIPY, LIDOVÉ PÍSNE

Pracovní list

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA

I. Na jedné zdi v Praze se objevil nápis křídou: „Hitler je vůlí“
Uviděl to říšský prokurátor K. H. Frank a rozčítlo ho to natolik,
že si zavolał státního prezidenta Emila Hácha na koberaček, aby mu vyčetl:
Napřed dlouze nadíval na Čechy a pak se ptal:
„Tak co tomu říkáš, pane Hácho?“
Hácha pokrčil hlavou:
„No jo, Ty Čechy jsou holt nenapravitelní.
A já jim to pořád říkám, že to musí být napřed německy a pak česky.“

II. Víte, že Němci teď budou
platit obrovskou pokutu? A za co,
proštnm váš? Za zataženou
porážku.

OBDOBÍ PO ROCE 1956

I. Sovětskí mužici
vypustili družici,
Lajku do ní nacpali,
natrhl jí tam nadáň,
říkej z toho mají rekorder!
V Americe u vody
stojí socha Symbony
a z té sochy Symbony
skáčou lidi do vody
říkej z toho mají rekorder!

II. Stavěl stany v hustém lese,
zakazuje se
na padoucy házel hravě,
zakazuje se.
Chvilu vedle ostřížek,
v lese pátl ohníček,
toho sblezla se,
to zakazuje se.

Mauka

 NÁRODNÍ MUZEUM
www.nm.cz

20. století! **dotkni se!**

1

Doplňkové materiály

- Obrazové a další dokumenty

- Pomníky doby:

Webová stránka
upozorňující na
různé typy
drobných památek

Předměty vyprávějí

- Komiks
- Pracovní listy
- Výukové listy
- Osudy a kariéry
- Portál eSbírky
- Otevři si dějiny
- Muzejní kufřík
- Metodické kurzy
- Dotkni se 20. století
- Víra a společnost
- Volný čas ve 20. století
- Moderní technologie
- Využití filmu ve výuce
- Život na hranicích
- Kult osobnosti
- Ve stopách utrpení
- 50. léta v Československu
- Využití multimédií ve výuce
- Dějepis v muzeu
- Média ve výuce dějepisu
- Antologie dobových politických karikatur a vtipů 1918 - 1990
- Filmové metodiky
- Materiály do výuky
- Slovník pojmů k dobovému tisku 1918 - 1989

Pomníky doby, nápisy na zdech

Doprovodný obrazový materiál

Dějiny 20. století jsou v našem okolí stále přítomny také díky celé řadě drobných památek. Patří mezi ně nejen pomníky a pamětní desky, které byly zřízeny přímo proto, aby upomínaly na nějakou událost či osobnost, ale i třeba různé nápisy na zdech. Za nenápadnou, napůl setřenou stopou se často skrývá zajímavý příběh.

Zkuste si schválně někdy v okolí svého domova povšimnout opomíjených památníků či napůl setřených podpisů minulých generací. Můžete je například zkusit zakreslit do ručně tvořené mapy a pokusit se zjistit, o kom hovoří a proč jsou zrovna na tomto místě.

NĚKOLIK UKÁZEK Z ČESKÝCH ZEMÍ (A VÝJIMEČNĚ I ZAHRANIČÍ) NALEZNETE PRO INSPIRACI NIŽE:

Skalní městečko Kalich, rok 1915

O skalním městečku Kalich poblíž Malé Skály v Českém ráji se vypráví, že sloužilo v pobělohorských dobách jako úkryt nekatolíků a

děkuji

jan_pohunek@nm.cz

